

Tussen Rijn en Lek 1974 2 : tijdschrift voor de geschiedenis van het gebied tussen Kromme Rijn en Lek

<https://hdl.handle.net/1874/9715>

TUSSEN RIJN EN LEK
TIJDSCHRIFT VOOR DE GESCHIEDENIS VAN HET
GEBIED TUSSEN KROMME RIJN EN LEK

8e jaargang

nr. 2

juni 1974

Redactie-kommissie:

A. Graafhuis (eindredacteur), L.M.J. de Keijzer, Houten,
mevrouw G. Schipper-De Nie, Schalkwijk, G.M. Staal,
Odiik.

Redactie-adres:

A. Graafhuis, p/a Gemeentelijk Archief, Alex. Numankade 199,
Utrecht, tel. 030 - 71 18 14.

Inhoud van dit blad:

1. Samuel MULLER Fzn., 1874-1974... door dr. J.E.A.L. Struick
2. Tweemaal Adriaen van OOSTRUM... door M.S.F. Kemp (vervolg)

Lidmaatschap: f 15,-- per jaar

Postrekening van de penningmeester nr. 21 45 85 t.n.v. de
Raiffeisenbank te Houten t.g.v. de rekening van de
Historische Kring "Tussen Rijn en Lek".

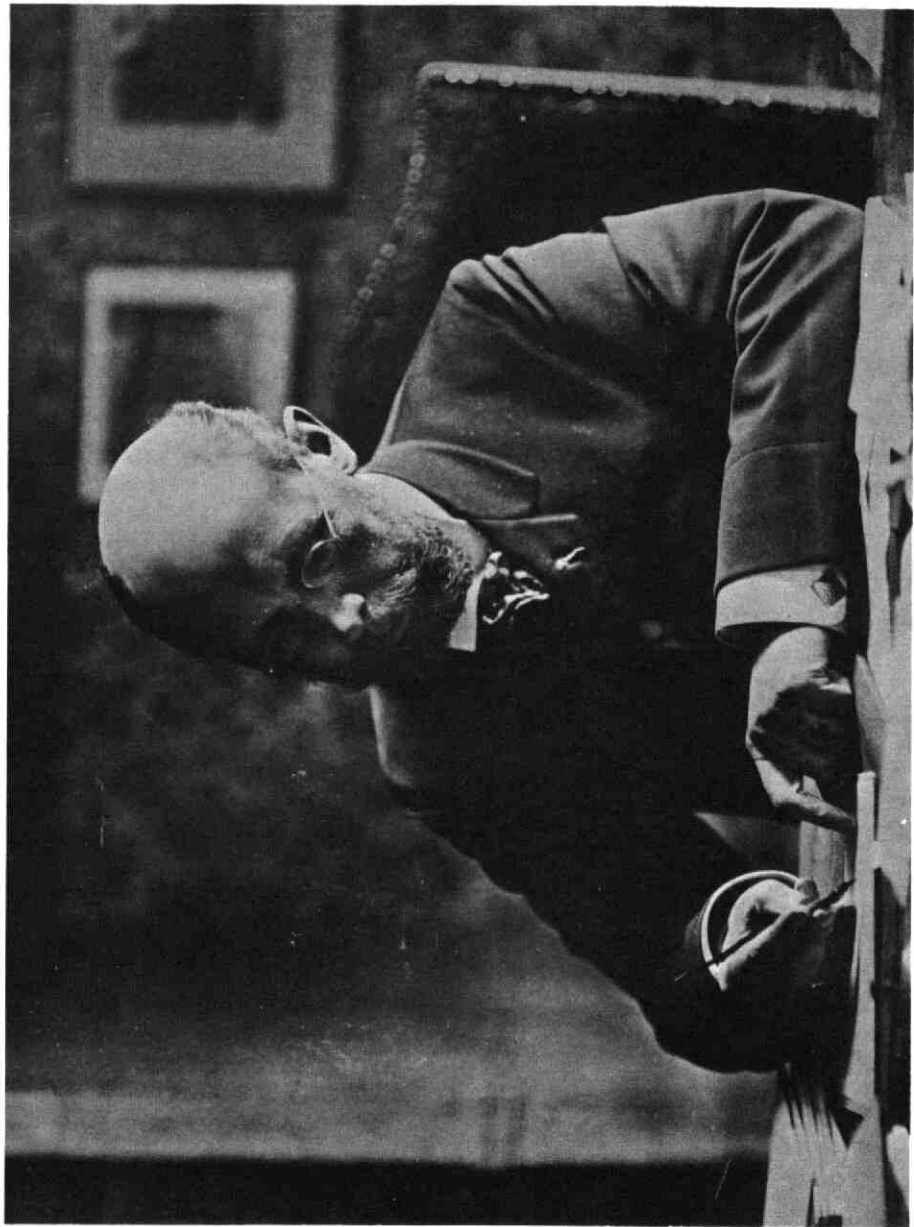
Samuel Muller Fz.,

1874-1974

Honderd jaar geleden, op 2 februari 1874, trad Samuel Muller op als gemeente-archivaris. De toentertijd 26-jarige geleerde voorzag een grote toekomst in dit werkkerrein: onder zijn zorg vielen de archieven en de andere oudheidkundige verzamelingen. Uit deze schatkamers, vol kennis over het rijke leven in één der oudste steden van Nederland, bouwde Muller met tomeloze energie, met niets ontziend doorzettingsvermogen en vooral met enorme kundigheid een openbare archiefdienst op, waar de veelheid van de geschiedbronnen toegelicht werd door de prentenverzamelingen, een bibliotheek en door de zgn. oudheidkundige verzamelingen, de kern voor het latere Stedelijke Museum van oudheden.

De veelzijdige Muller bewoog zich even gemakkelijk in de geschiedenis, de kunstgeschiedenis, de rechtsgeschiedenis en de archiefwetenschap. Zijn gigantische werkkraft was erop gericht de beoefening van de cultuurgeschiedenis mogelijk te maken. In deze opzet heeft Muller een uitzonderlijke prestatie geleverd door de bestaande rijkdom aan historische gegevens te vergroten, door het geheel toegankelijk te maken voor het publiek en dienstbaar aan de geschiedbeoefening in de ruimste zin van het woord. Door een natuurlijke ontwikkeling splitsen zich archief en museum: in 1883 kreeg het archief een eigen behuizing aan de Drift, in 1891 verliet het Museum eveneens het Stadhuis voor het huis Het Hogeland aan de Biltstraat.

Maar Muller had meer dan stedelijke betekenis: in 1879 volgde hij de provinciale archivaris op. In zijn streven het Nederlandse archiefwezen een nieuwe vorm te geven paste de vergroting en verrijking van deze taak tot beheerder van de rijksarchieven in de provincie. Daarnaast werd hij de ziel van het

mr.dr. S. Muller Fz., 1848-1922
Ikonografische atlas Gemeentelijk Archief Utrecht.

Historisch Genootschap, waar hij op de ruimst mogelijke schaal de uitgave van geschiedbronnen bevorderde.

Archief en Museum boden voor talloos velen een mogelijkheid het verleden in allerlei opzichten te laten herleven voor een groot publiek. In deze publicistische activiteiten ging Muller voorop: 48 jaar lang schreef hij een indrukwekkende reeks werken bijeen, die tezamen een heel boekenkastje vullen. Wie iets wil weten over het verleden van stad of provincie stuit meteen al op de waardevolle geschriften van deze monumentale werker.

Zo is er alle aanleiding om de harde werker, de scherpzinnige vorser en de vruchtbare schrijver te eren. Zijn verdienste is nog nauwelijks minder geworden. Het beeld van Muller in zijn veelomvattende betekenis voor het culturele leven in de stad Utrecht zal dan ook herdacht worden in een tentoonstelling in het Gemeentelijk Archief van 18 mei tot 20 juni 1974.

Openingstijden: op werkdagen en op zaterdagen van 10-16 uur, zondags van 14-16 uur.

De tentoonstelling is gesloten op 23 mei (hemelvaartsdag) en op 1-3 juni (Pinksteren).

dr. J.E.A.L. Struick.

2. Adriaen van Oostrum: van je familie moet je het hebben !

Het leven van de tweede Adriaen van Oostrum speelt zich voor het merendeel af in de zeventiende eeuw, zodat vantevoren gezegd moet worden dat wellicht meer over hem te vinden is. Na zestienhonderd zijn de bronnen betreffende het Krommerijn-gebied door mij slechts te hooi en te gras bewerkt (wie pakt bijv. het notarieel archief van de stad Utrecht op dit punt eens grondig aan ??), maar twee akten over deze Adriaen zijn toch bekend en deze illustreren een merkwaardige gewoonte. Volgens de eerste verkoopt hij een merriepaard onder voorwaarde dat de koper de koopsom niet zal hoeven te betalen, als verkopers oudste dochter overlijdt zonder een wettig huwelijk te hebben gedaan. Volgens de tweede akte verkoopt hij een partij wintergarst onder voorwaarde dat de koper de koopsom niet zal hoeven te betalen, als binnen één jaar één van een aantal met name genoemde personen overlijdt. Deze laatste akte is vooral interessant in genealogies opzicht, omdat deze personen voor het merendeel familieleden zijn. Men krijgt de indruk dat dit soort transakties in een lichtelijk aangeschoten bui in herbergen werd gesloten. Een akte uit het gemeente-archief van Utrecht (die overigens niets met het onderzoek Van Oostrum uitstaande heeft) versterkt deze indruk. Op 7 augustus 1563 (13) vindt een Interrogatie (ondervraging) ten verzoeken van Willem van Aller plaats over een bijeenkomst in de herberg Den Hulck te Utrecht. Willem Willemsz van Rossum (ook genoemd Cremer) 50 jr., Jan Dirckx van Brevelt 43 jr., en Dyrck Jaspersz 38 jr. melden dat Steven die With, burger van Utrecht, in genoemde gelegenheid een paard had gekocht van Willem van Aller en aan deze 600 carolusgulden zou betalen "als deselve Willem een jaer lang ghewoent hadde in Turckuyen off daer de Turck heer off is".

Voorts had Willem aan Steven een ring gegeven "op conditien dat Steven Willem van Aller als hy een kyndt vercregen hadde by zynen echte getroude huysvrouw gheven zoude 100 pondt vlaems". Maar nu naar onze Adriaen van Oostrum.

... een Marripeert dat noch teijckent ende van sessen claer es... Voor een notaris te Utrecht kompareren op 2 oktober 1615 (14) Steven Cornelisz van Zijll wonende in het gerecht van Schonouwen die verklaart te hebben gekocht van Aeriaen van Oostrum Jansz wonend in het gerecht van Bunnik "een Marripaert twelck kendens zullen seggen dat noch teijckent ende van sessen claer es. Ende dat voor de somme van eens tnegentich Carolus Keijzers gul.". Steven zal hebben zijn "optie off kuere off hij tpeert zall willen aen neemen, off dat de vs. Aeriaen in plaetse van dien zall betaelen aende voors. Steven de somme van tweeendeveertich gulden welcke de voorss Steven belooft heeft den voors. Aeriaen te betaelen, zoe wanneer des voorss. Aeriaen Jansz van Oostrums oudste dochter genaempt Marichgen een wttich huijwelick gedaen zall hebben ende eer nijet". Als Marichgen overlijdt zonder wettig huwelijk te hebben gesloten, krijgt Steven Comelisz van Zijll het genoemde paard "voor nijet". Nu blijkt uit het Publikatieboek van de stad Utrecht, dat op 15 april 1620 aldaar gehuwd zijn een Marichgen Adriaen Jansdr van Oostrum met Jacob Cornelis Nijss; is dit de gezochte Marichgen? Op 24 maart 1623 (15) richt Adriaen van Oostrum zich tot het Hof van Utrecht in verband met een eis die hij heeft tegen Egbert Anthonisz, wonend te Schonouwen. Wat was het geval? Adriaen vertelt de heren van het Hof van de verkoop van zijn paard, alsmede de voorwaarden waaronder dat gebeurd was. Nu blijkt, dat zijn dochter inderdaad een wettig huwelijk heeft gesloten, en wel op 8 april 1620 (ligt het verschil met 15 aan de onnauwkeurige Utrechtse trouwklapper, of wordt hiermee het kerkelijk huwelijk bedoeld?), tevens is het zo, dat Steven Comelisz van Zijll is overleden. Maar zijn weduwe is inmiddels hertrouwd met Egbert Anthonisz en Adriaen had kennelijk al geprobeerd zijn

geld van hem los te krijgen - zonder sukses. Zodat hij nu gedwongen is op deze wijze te werk te gaan: de schade is 90 gulden "mitten interesse vandien gevallen sedert den viien aprilis 1620 affslaende daeraen de 42 gulden oock mitten interesse vandien gevallen vanden iien octobris 1616 totten achsten aprilis 1620". Wanneer op 22 juni 1622 (16) Egbert Thonyss wonend onder Schonouwen met Anthonis Egbertsz zijn vader een prokureur machtigen voor het Hof van Utrecht in zijn zaak tegen Adriaen Jansz van Oostrum, mogen we aannemen dat het hier om dezelfde zaak gaat.

... vercoft op d'onderschreven personen haer lijff ende leven ... Op 23 januari 1630 (17) kompareert Adriaen Jansz van Oostrum, wonende tot Vechten voor notaris Jan van Vechoven te Utrecht, en verklaart verkocht te hebben aan Eelgis Comeliss op Attevelt en "op d'onders. personen haer lijff ende leven omtrent acht hondt wintergarst leggende int Vechtensebroeck opde Mers inden Gerechte van Bunnick" voor 199 car. gulden. "Ende dat indien huijden over een jaer naemel. den xxiiien Januarij xvi^c en ende dertich te deser uren in levenden lyve zijn Jan Gerritsz van Overdam ende Grietgen Jansdr zijne huijsfrouwe tot Vechten, Eerst ende Anthonis Janss van Oostrum beide tot Houten ende Maijchgen Peters in Tollesteech zijn vercopers broeders ende suster, Peter Willems desselffs Maijchgen Peters soontgen, zijn vercopers dochter Jannichgen Adriaens van Oostrum, Anthonis Stevenss van Schaijck tot Houten, item Jannichgen de huijsfrouw van Anthnonis Janss van Oostrum voort. mitsgaders Adriaen Jeliss gerechtsbode tot Bunnick ende Vechten. "

Indien iemand van deze personen binnensjaars komt te overlijden zal de koper niet gehouden zijn te betalen, zo luidt de merkwaardige bepaling aan het slot van de overeenkomst welke een voorschot lijkt te nemen op de levenslustigheid van Adriaens familie. Met hèn zal het intussen wel goed zijn gegaan, maar van Adriaen zelf weten we vrij precies dat hij overleden moet

zijn tussen 21 augustus 1630 (18) wanneer hij iemand machtigt i.v.m. een schuld aan de pander van het Hof van Utrecht, en 4 december 1630 (19) als zijn weduwe wordt genoemd. En zo heeft hij de 23e januari 1631 niet het genot mogen smaken van zijn 199 guldens; zijn familie misschien ... ?

Intussen kan het beeld van Adriaen van Oostrum en zijn familie met de volgende gegevens aangevuld worden: volgens het transportregister van Bunnik koopt hij op 14 maart 1607 (20) zes morgen land aldaar, welke door zijn weduwe Annichgen Cornelisdr op 12 maart 1632 (21) weer worden verkocht. Op 22 juni 1624 (22) verzoekt hij aan het Hof van Utrecht "submittie" in verband met een niet nader genoemde zaak, wat hij ook krijgt, dwz er wordt geen werk van zijn zaak gemaakt. Het moet hier om iets 'crimineels' gaan, aangezien dit gegeven afkomstig is uit het register van Criminele Sententiën van het Hof van Utrecht over dat jaar. Interessant is natuurlijk de lijst van personen van wie hij lijf en leven 'verzekerde'; hieruit blijkt dat Grietgen, Eerst en Anthonis zijn zuster en broers waren. Wie echter was Maijchgen Petersdr met het zoontje Peter Willemsz? Het bleek mogelijk haar te achterhalen. In 1622 (23) wordt Eerst Jansz van Oostrum te Houten mede-erfgenaar genoemd van Merrichen Eersten zijn zaliger moeder, terwijl in 1605 (24) wordt genoemd Maarichgen Eersten weduwe zaliger Peter Adriaensz. Adriaen's moeder is dus kennelijk jong weduwe geworden van Jan van Oostrum en daarna hertrouwd met Peter Adriaensz bij wie zij Maijchgen won. In een akte van 1653 (25) voor het gerecht van Houten is sprake van een coopmansrentebrief van 1629 gepas-serd tenbehoefte van Anthonis Jansz van Oostrum, groot 1200 gulden, waarvan 200 gulden voldaan moesten worden aan Maijchgen Peterdr weduwe Willem Adriaensz van Werchoven. Wij menen hieruit wel te mogen besluiten dat Maijchgen een halfzuster was van de kinderen van Jan van Oostrum. Tevens is nu begrijpelijk dat Jan van Oostrum zelf nauwelijks in de bronnen is terug te vinden: hij zal erg jong zijn overleden (zie verder onder 3.)

3. Fragment-genealogie Van Oostrum

Het hoeft voor hen die in genealogies opzicht gefïnteresseerd zijn in het Krommerijng gebied geen betoog, dat een onderzoek naar de samenhang der verschillende families Van Oostrum in deze streek niet eenvoudig is. Zelfs het voorzichtig in elkaar schuiven van een klein stukje van deze legpuzzel blijft een hachelijke onderneming. Niet alleen omdat dragers van deze familienaam al in de middeleeuwen talrijk waren als het zand der zee, maar ook omdat het gebruik van familienamen in het algemeen in deze periode vaak geschiedt op basis van ons onbekende wetten. Mij zijn uit dit gebied talrijke voorbeelden bekend van lieden die zich tooien met de geslachtsnaam van hun grootvader van moederszijde, wiens voornaam zij dan tevens dragen (26). Soms is zo'n naamsovergang aan de hand van feiten te volgen, vaker blijft de precieze gang van zaken verborgen. Iets dergelijks is ook met de onderhavige familie van Oostrum het geval. Uit het onderzoek bleek dat deze Van Oostrums eigenlijk Van Schaycken zijn - en zelfs dat is nog niet zeker. Bovendien worden we gekonfronteerd met het gebruik van de voornaam Snoy, welke honderd jaar eerder een gebruikelijke geslachtsnaam was (27), zodat alle denkbare genealogiese problemen die kunnen optreden bij onderzoek in de middeleeuwen, zich bij de opstelling van deze fragment-genealogie voordoen. En om nog een belangrijke faktor te noemen waarmee rekening gehouden moet worden: van één lid van de besproken familie Van Oostrum is het zegel bekend, nl. van Willam van Schadyck van Oostrum Snoyenss in 1477. Het is noch een gangbaar zegel Van Oostrum, noch Van Schayck, maar het is verder wel algemeen en vertoont 3 lelies (2,1) (28). Voorzover mogelijk zijn zeven generaties behandeld en uitgewerkt, zij het dat niet alle gegevens en hypothesen een plaats konden krijgen binnen het bestek van dit artikel. Bovendien houdt een artikel als dit altijd

het karakter van voorlopigheid, omdat één mensenleven te beperkt is om alle aanwezige bronnen volledig te benutten. Bovendien is mijn onderzoek streekgericht en vordert dus langzamer dan wanneer het er op uit zou zijn één familie op een rij te zetten. Maar het is m.i. op den duur wel effectiever. Het geheel wordt afgesloten met een bescheiden kwartierstaatje van Aelbert Anthonisz van Oostrum, in 1699 schepen van Houten, om aan te geven dat zelfs zoiets mogelijk is zonder gebruik te maken van 'normale' bronnen.

Rest mij een woord van dank te brengen aan de verschillende ambtenaren van het Rijks- en Gemeente-archief te Utrecht, die mij al vele jaren dulden als een 'vaste klant' en waarvan sommigen mij ook helpen en stimuleren, aan de archivaris van de Ridderlijke Duitse Orde Mr. J.H. de Vey Mestdagh, alsmede aan de heer G.W. Nanninga die als afstammeling van de 16e eeuwse Adriaen van Oostrum mede zijn bijdrage leverde voor de jongere generaties.

- I Snoy van Scadick, geboren omstreeks 1400 en waarschijnlijk identiek met Snoy van Scadyck Willams die 1457 (29) bij een vechtpartij te Houten met Jan van Rossum om het leven komt. Dan zoon van Willam van Scadyck en Lysbeth. Vader van twee zoons:

Willam van Schayck van Oistrum Snoyenss, volgt IIA

Willam van Oistrum Snoyenss, volgt IIB

Voor het vaderschap van de gebroeders Willam komen twee personen met de voornaam Snoy in aanmerking:

- 1) Snoey van Scawyck Ghisbertss, in 1451 (30) landgenoot in Vuylcoop en in 1452 (31) genoemd met zijn broer Geryt van Scadick als buerman van Vuylcoop opte Weteringhe.
- 2) Snoey van Scadyck Willamss welke in 1439 (32) 15 Morgen te Houten van de DOM pacht "alsoe Lysbet Snoey van Scadickx moeder" ze had (in 1429 (33) pacht Lysbet Willams-weduwe van Scaedwyck I Hoeve van de DOM). Gezien het

patroniem Willam houd ik de tweede voorlopig voor de gezochte. Hij is dan ongetwijfeld degene die in 1457 bij een "vechtelis" te Houten samen met Jan van Rossum is "doet gebleven". In het Buerspraeckbouck van de stad Utrecht (34) staat hierover te lezen: "Voirt laet die raet weten ende gebiedt allen onsen borgeren ende ondersaten Alse wairt sake dat tot Houten off tot enigen anderen steden onder den magen ende vrienden der voirs doden, zoet buten vreden staet, enich rumor vergaderinge toeloep ofte vechtelic gesiede, dat dair nyemant toe en lope van onsen borgeren off ondersaten den enen off den anderen tot hulpe off tot vordell". Volgens het register van Oudschildgeld over 1449 (35) heeft een Snoy van Scadick Willamss $7\frac{1}{2}$ Morgen in gebruik van Mechtelt Schyve, 15M 2H van de abdij van Oostbroek en 5M van SMarie alles intGoy en Houten. Snoy van Scayck die in hetzelfde register 15M van de DOM bruikt zal ook Willamssoen zijn gezien de pachtbrief van 1439.

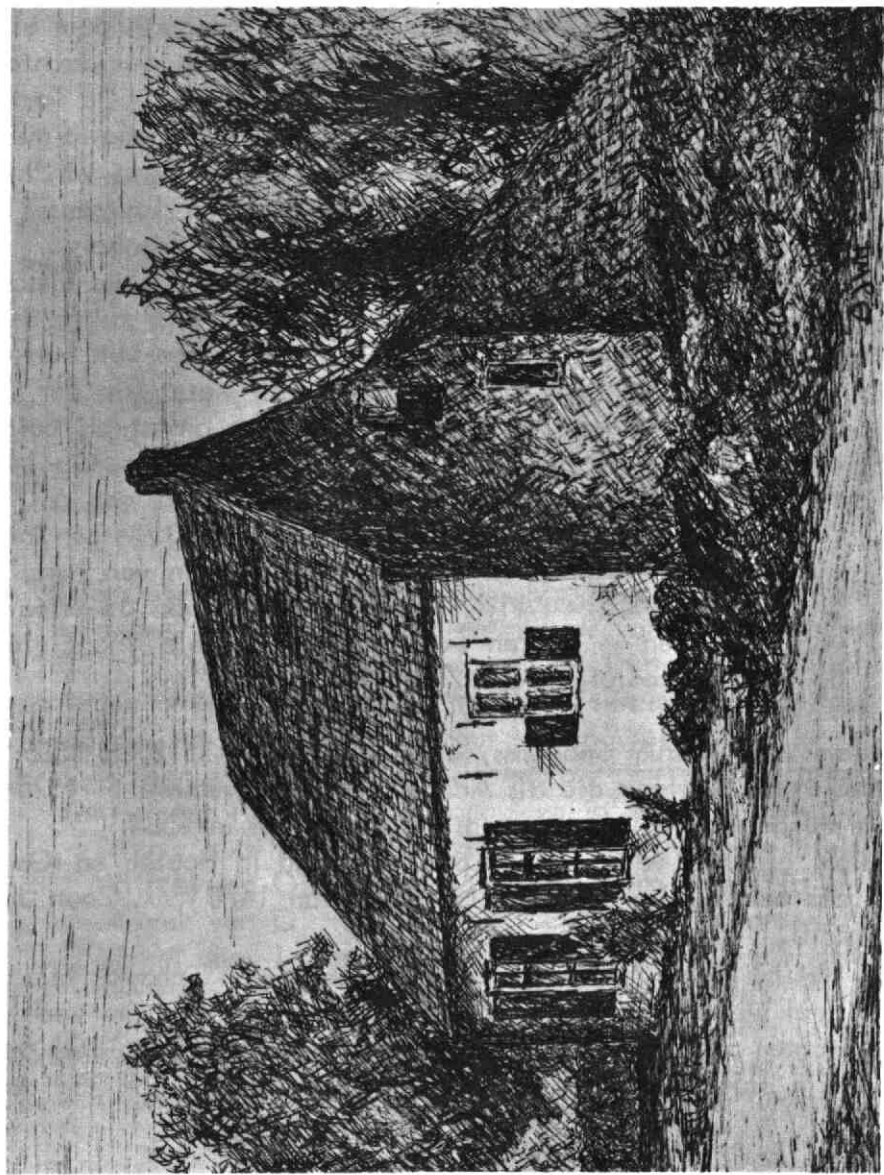
IIA Willam van Schayck van Oistrum Snoyenss, leefde tweede helft 15e eeuw, gehuwd met Bely Wemairstdr van Lichtenberch; krijgt 1477 (36) in eeuwige erfpacht van het Duitse Huis 40Morgen gelegen onder Schonouwen. Wellicht identiek met Willem van Scadyck die in 1479 (37) schout is van Wulven.

In een akte van 1520 (38) waarbij Jan van Oestrum Willemss I Hoeve te Schonouwen in erfpacht krijgt van het DHuys is er sprake van dat deze indertijd gekocht is door Willem van Oistrum Snoyenss van diens broer Willem van Scayck van Oistrum Snoyenss. Deze hoeve wordt boven begrensd door 1 Hoeve erfpacht van het DHuys die Jan al heeft. In 1505 (39) worden Jan Willemss van Oistrum en zijn vrouw Eye Steven die Wittendr in erfpacht uitgegeven door het DHuys 2 Hoeven in Schonouwen "daer Willem van Oistrum mijn vader de neerste hoeve af had" waaruit ge-

konkludeerd mag worden dat Jan een zoon is van Willem IIB en niet IIA. Van de oorspronkelijke 40 Morgen (2 Hoeven en 8 Morgen) zijn dus 2 hoeven later in bezit van zijn neef Jan, de 8 Morgen zijn volgens processtukken uit 1533⁽⁴⁰⁾ "by consent van het DHuys verset op een dochter en so gecomen op Wouter Luytgens tot Houten". De laatste, in 1505⁽⁴¹⁾ Schout van Houten, was wellicht gehuwd met een dochter van Willem en Bely: in de rekeningen van het Dhuyt 1491/6⁽⁴²⁾ komt voor de post "Wouter Luytgens $\frac{1}{2}$ Hoeve (=8 Morgen) in Vuylcop erfpacht. Hier is Bely W ... ers an bewesen". Op 1 mei 1475⁽⁴³⁾ kent de Bisschop aan Gysbert Wemaerss van Lichtenberch en zijn zuster Bely, vrouw van Willam van Schadick, de erfenis toe van hun tante Goude van Lichtenberch vrouw van Aernt van der Horst. Deze erfenis was aan hem vervallen omdat zij buiten echt was geboren en zonder erfgenamen overleden. Op 14 mei 1476⁽⁴⁴⁾ transporteren Gysbert van Lichtenberch en Willem van Scadyck als gehuwd Bely van L.20 Morgen land in Gerwerscop hen aangekomen door overlijden van hun grootmoeder Mechtelt Pijl. Aan de aankoop van de erfpacht van 40Morgen in Houten waren dus wel enkele financiële douceurtjes voorafgegaan !

IIB Willam van Oistrum Snoyenss, overleden tussen 1517 en 1525; gehuwd met Adriaen die als Adriaen Oestrums weduwe in 1525⁽⁴⁵⁾ nog huisgeld betaalt in Houten; zij leeft nog in 1534⁽⁴⁶⁾. Willam gebruikt verschillende percelen land in Houten en tGoy volgens het register van Oudschildgeld van 1470⁽⁴⁷⁾. Zoon Jan volgt III.

Het blijft een raadsel waarom de naam van Schayck hier geheel wegvalt, maar misschien moeten we er niet te veel achter zoeken en was dit uitsluitend ter onderscheiding van zijn broer. De mogelijkheid bestaat natuurlijk ook nog dat

het gerechtshuis in 't Goy
tekening door Otto Wittewaal.

zij halfbroers waren - de mogelijke hypothesen zal ik de lezer sparen. Voor de curiositeit vermeld ik dat óók eind 15e eeuw een Willem van Schayck van Oistrum Jansz voorkomt (48) met nazaten die zich Van Oostrum noemen, maar deze kon gelukkig geïdentificeerd worden als zoon van Jan van Schayck Daemsz en Fye Willamsdr van Oistrum (enige tijd eigenaars van het huis Wickenborch verg. Dr. Joh. A. Maris Repertorium op de Stichtse Leenprothocollen) waarmee tegelijk zijn dubbele naam was verklaard. Blijkens bovenvermelde akte van 1520 was hij de vader van Jan Willems van Oistrum en werd hij alleen Van Oistrum genoemd. Als zodanig komt voor een Willem van Oistrum Snoyenss als landgenoot int Goy in 1470 (49). In het register van Oudschildgeld over 1470 (50) gebruikt Willem van Oistrum Snoyenss 14 Hont land int Goy; 4 Hont, 6 Hont, 2M in Houten; 1½ Morgen van het DHuys in Houten terwijl Willem van Schadyc en Willem zijn broer 11 Hont gebruiken, eveneens te Houten. In de rekening van het DHuys over 1491/6 (51). Willem van Oistrum Snoyenss 1 Hoeve erfpacht; "noch dieselve overgenomen van Ghysbert Geritss van Scayck 1 Hoeve te Vuylcoep erfpacht. In de rekening van 1524/5 (52) tussenliggende jaren nog niet bestudeerd) Jan van Oisterom: "3 Morgen erfpacht dyt geeft Adriaen Jans moeder; item 1 Hoeff int Vuelcoep en noch een hoeff aldaer ende noch een halff hoeff bruyckweer al erffp" alles onder Houten en het gerecht van de Weteringhr; nog een aanwijzing temeer dat Willem van Oistrum gehuwd was met een Adriana.

- III Jan Willems van Oistrum geboren omstreeks 1475, wonende op de Wetering onder Schonouwen; gehuwd vóór 1505 (39) met Fye Stevensdr die Wit (wschl. dochter van Steven Jansz die Wit en Reymborch). Hij is overleden omstreeks 1546 en werd door het Duitse Huis met dezelfde goederen begiftigd als zijn vader o.a.

in 1505 (39) (met lijftocht voor zijn vrouw) en 1520 (38).
In 1533 (53) zijn over deze goederen moeilijkheden met de
landcommandeur voor het Hof van Utrecht. Van dit echtpaar
zijn 7 kinderen bekend:

Adriaen, volgt IVA

Beernt, volgt IVB

Jan, vermeld in 1547

Anna, in 1547 25 jaar oud en wonend te Schonouwen

Reym, in 1547 20 jaar oud en wonend op de Wetering

Barbara, in 1547 28 jaar oud en wonend als voren

Henrickgen, in 1547 30 jaar oud en gehuwd met Jan Gysbert
inde Achtienhoven.

In het register van Oudschildgeld over 1511 (54) blijkt Jan
van Oostrum 15 Morgen te Houten te gebruiken en 18 Mor-
gen van Joncker Jan van Renesse van Wulven; terwijl hij
inde Wetering 32 Morgen gebruikt van het DHuys. In 1517
en 1525 betaalt hij huisgeld als wonend te Schonouwen (55)
(in het laatste jaar aangeslagen voor twee huizen). In het
register van Oudschildgeld over 1536 (56) gebruikt Jan van
O 7M van het DHuys en 1M van het convent Wittevrouwen,
4M van hemzelf, 3 $\frac{1}{2}$ Mont erfpacht DHuys en nog 6M van
hemzelf alles te Houten en 32M erfpacht onder Schonouwen.
In de rekeningen van het DHuys vermeld tot 1547 (57),
daarna Adriaen van Oestrum.

IVA Adriaen van Oestrum Jansz, geboren omstreeks 1500; heeft enkele
malen aan vlagen van verstandsverbijstering geleden o.a. om-
streeks 1536; trekt omstreeks 1540 naar het Land van Culemborch,
waar hij enige tijd werkt onder Comelis Jansz van Roy "bou-
meyster op Marienweert" en keert na de dood van zijn vader
terug naar Houten. Bij vonnis van het Hof van Utrecht van 1552
wordt hem één van de twee hoeven onder Schonouwen toegewezen
afkomstig van zijn vader. Krijgt toestemming van de Landcom-
mandeur van het DHuys om zijn vrouw Lysbeth te lijftochten in

dit land. Verkoop de hoeve in 1569 aan Claes Symonsz en heeft daarover in 1575 nog proces. Vermoedelijk is hij kort hierna overleden. Verm.^e zoon Jan volgt VA

Misschien is hij de Adriaen van Oysterem die in 1526 een hofstede in erfpacht kreeg van het DHuys houdende 5Hont en 28 Roe. In het Register van Oudschildgeld over 1536 heeft Adriaen van Oestrum 8M land onder Schonouwen van hem zelf. Verdere bijz. zie deel 1 van dit artikel.

VA Jan (Adriaensz) van Oestrum, geboren omstreeks 1545 en hoogstwaarschijnlijk jong overleden; gehuwd met Marrichgen Eerstendr (in 1612 (58) oud 61 jaar en dochter van Eerst Jacobsz, weleer schout op Schonouwen). Marrichgen hertrouwt met Peter Adriaensz welke voor 1605 (59) is overleden en bij wie zij een dochter had: Maijchgen Peters. Deze Maijchgen wordt genoemd in de notariële akte van 1630 betreffende de verkoop van wintergarst door Adriaen van Oostrum en zij heet in 1629 (60) weduwe van Willem Adriaensz van Werchoven. Marrichgen Eerstendr overlijdt voor 1622 (61) en had bij Jan van Oostrum tenminste vier kinderen:

Adriaen Jansz van Oostrum volgt VIAA

Eerst Jansz van Oostrum, volgt VIAB

Anthonis Jansz van Oostrum, volgt VIAC

Grietgen Jansdr van Oostrum in 1630 echtgenote van Jan Gerritsz van Overdam.

De enige keer dat ik Jan Adriaensz van Oostrum vermeld vond was in 1579 (62) toen hij een zaak had met Cornelia Adriaen Maesdr voor het Hof van Utrecht. Jammergenoeg is de serie Civiele Sententien van het Hof in deze periode niet geheel compleet, de zaak zelf is behalve deze vermelding niet gevonden. Deze Cornelia was de zuster van Thomas Adriaen Maess welke 10 jr geleden borg was geweest voor zijn vader; zou er verband bestaan?

In ieder geval komt te Houten geen andere Jan voor dan deze Jan Adriaensz van Oostrum om vader te zijn van bovenvermelde vier kinderen; verdere bestudering van de rekeningen van het Duitsche Huis zou het bewijs voor deze filiatie kunnen leveren.

VIAA Adriaen Jansz van Oostrum, geboren omstreeks 1575, overleden eind 1630; wonende te Bunnik (Vechten). Koopt 1607 zes Morgen land te Bunnik. Verkoopt in 1615 een merriepaard aan Steven Cornelisz van Zijll uit Schonouwen en in 1630 een partij wintergarst op het leven van een aantal personen. Zijn weduwe wordt 1630 en 1632 vermeld met haar oudste zoon Jan en Cornelis, alsdan mondig.

Er waren meer kinderen; bekend zijn:

Jan Adriaensz van Oostrum vermeld 1632, mondig.

Cornelis Adriaensz van Oostrum vermeld als voren.

Marichgen Adriaensdr van Oostrum oudste dochter huwt te

Utrecht 8/15 april 1620 met Jacob Cornelis Nijss

Verdere bijz. zie deel 2 van dit artikel.

VIAB Eerst Jansz van Oostrum, geboren omstreeks 1575, woonde te Houten, komt voor in 1605 (63) als gehuwd Teuntgen Hendrickxdr weduwe van Adriaen Daemen van Schayck. In 1622 (64) genoemd als mede-erfgenaar van zijn moeder Marrichge Eerstendr. Wordt in 1627 (65) ontslagen als voogd door Dirck Berntss van Oostrum die 21 jaar was geworden (zie onder VIBA). In een akte van 1630 (66) transporteren Dirck en Reympgen Bernts van Oostrum enige erfgenamen van hun vader Bernt Dirckx van Oostrum de inschulden staande in het "bierbouck" van hun zaliger vader, in leven brouwer en herbergier te Houten, op Eerst Jansz van Oostrum "haerlieden cosyne" (In onze opstelling was Eerst dus een achterneef van hun vader). Volgens enkele afgelegde verklaringen uit

1628 ⁽⁶⁷⁾ heeft hij ter gelegenheid van een schouw, staande op de dijk voor zijn huis, de schout van Houten Aert Claesz van Blanckendaell zeer grof bejegend. (Deze schout was de zoon van Claes Symonsz die zoals we zagen ook al met de familie gebrouilleerd was). Eerst leeft nog in 1639 ⁽⁶⁸⁾, maar in 1646 ⁽⁶⁹⁾ transporteert zijn weduwe met haar kinderen land te Houten; hun kinderen zijn:

Jan Eersten van Oostrum huwt 1644 (69a) Grietgen Jansdr.

Volgens getuigenverklaringen, o.a. van zijn neef Steven en nicht Maychgen (kinderen van Anthonis Jansz van O) uit dat jaar, waren zij met zijn allen te paard op weg naar de bruiloft te Houten toen de stoet plotseling aangevallen werd en de bruid pardoes in het water viel. Krijgt 1645 ^(69b) 5½ M erfpacht te Houten na overlijden van zijn vader hetgeen hij in 1661 ⁽⁷⁰⁾ transporteert op zijn broer Adriaen. In 1659 ⁽⁷¹⁾ transporteert hij 8M te Houten; beide stukken land zijn erfpachten van het Duitse Huys.

Adriaen Ersten van Oostrum genoemd 1646, in 1661 koornkoper te Utrecht.

Lysbeth Eerst Jansdr van Oostrum, in 1646 echtgenote van Jan Claesz inde Aftersloet (Wellicht haar tweede huwelijk want voor het gerecht IJsselstein tekenen op 4 april 1630 aan Cornelis Jansz van Naerden en Elisabeth Eersten van Oostrum Jdr tot Houten).

Aelten Eerst Jansdr van Oostrum, in 1646 echtgenote van Cornelis van Doorn; zij krijgen in 1651 ⁽⁷²⁾ toestemming om te testeren bij notaris Van Vuijren en wonen dan op de "Hooch buyten de Tolsteechpoort".

Maychgen Eerst Jansdr van Oostrum, in 1646 "jongedochter".

VIAC Anthonis Jansz van Oostrum, geboren omstreeks 1590, vermeld in meergenoemde akte als broer van Adriaen Jansz van O tot Bunnik als wonende te Houten; transporteert 1647 ⁽⁷³⁾ 2 hofsteden te Houten; eigenaar van een huis "daer de Moriaen wthanght" met 8 Hont lands.

Krijgt 1652 (74) oktrooi om te testeren bij Notaris G. de Coten samen met zijn vrouw Jannichgen Stevensdr Pauw (dr. van Steven Willemsz Pauw en Aelbertge Anthonisdr.) Anthonis overlijdt 1653 nalatend vrouw en 3 kinderen: Steven Anthonisz van Oostrum in 1644 22 jaar oud en aanwezig geweest op de bruiloft van Jan Eersten van Oostrum (69a). Aelbert Anthonisz van Oostrum, huwt vóór 1656 Cunera Jansdr van Zuylen, is eind 17e eeuw schepen van Houten en zorgt voor nageslacht aldaar. (75) Maychge Anthonisdr van Oostrum is in 1644 bij dezelfde gelegenheid 20 jaar oud; in 1653 gehuwd met Stoffel Jaspersz van Everdingen.

Op 14 oktober 1653 (76) kompareert Jannichge Stevensdr Pauw Wed. Anthonis Jansz van Oostrum met Aelbert Thonisz van O beide wonend Houten en met Cornelis Stevensz Pauw burger te Utrecht als prokuratie hebbend van Steven en Stoffel voor schout en schepenen van Beusichem en Zoelmont, zodat mag worden aangenomen dat dezen daar woonden; zij belasten "de Moriaen" met een rente van 500 car. gulden.

- IVB Bernt Jansz van Oostrum, geboren omstreeks 1510; vóór 1544 (77) gehuwd met Mechtelt Joestendr. wschl afkomstig uit het land van Vianen; hij woont 1542 (78) in Houten, in 1544 te Vianen zoals mede blijkt uit de getuigenverklaringen van 1547. Hij krijgt in 1554 (79) oktrooi om over leengoederen te beschikken van het leenhof Vianen. Vóór 1557 (80) is hij overleden blijkens de belening van zijn zoons Dierck en Joest. Voor zijn konflikt met Adriaen van Oestrum, broer, zie deel I van dit artikel. Zijn kinderen waren: Dierck Berntsz van Oestrum, volgt VB Joest Berntss van Oestrum in 1557 beleend met 4M land op Leyden Bolgery in het land van Vianen, onmondig, voor hem doet hulde zijn oom Peter Joestensz.

Sophia Berntsdr van Oestrum, blijkens processtukken uit 1583 alsdan gehuwd met Albert Franzz kistemaecker en burger te Amersfoort.

Bernt Jansz van Oestrum krijgt in 1538 (81) de overste van 2 Hoeven onder Schonouwen in erfpacht van het Duytsche Huys. De daaropvolgende brief is van 1554 (82) met de vermelding dat de hoeve nu 'definitief gescheiden' is van de andere. In 1557 (83) krijgt Dierck Berntss' onmondige zoon hem van de landcommand. In 1583 (84) vindt een proces plaats voor het Hof van Utrecht tussen enerzijds Evert Acrijnsz, burger te Utrecht, redder van de boedel van zijn vader Acrijn Hermansz X Marichgen Gysbertsdr zijn huisvrouw die erfgenaam was van haar vader Gijsbert Cornelisz En Albrecht Franzz X Sophia Berntsdr van Oostrum mede-erfg. van haar vader ook intervenierende voor Dierck van Oostrum Berntss wonend te Houten. In 1544 had Bernt van Oestrum als principaal en Jan van Oostrum op de Wetering (was alles toen nog koek en ei?) een rentebrief gepasseerd ten behoeve van Gijsbert Cornelisz, gevestigd op 10 M land op Leydenbolgery in het land van Vianen. Marichgen was geld ten achter, maar Albert Franzz legt uit dat het land veel te lijden heeft gehad van de "troubelen".

VB Dierck Berntsz van Oestrum, geboren omstreeks 1540, leeft nog in 1585 (85). Woonde aanvankelijk te Vianen (1563) (86), later te Houten (1583) (84). Van hem zijn twee zoons bekend (vermoedelijk) beiden herbergier:

Bernt Dierckx van Oostrum, volgt VIB

Dirck Dirckx van Oostrum, vermeld met zijn broer Bernt in 1607 (87) als wonende te Houten: huurt in datzelfde jaar 4 M weyland te Schonouwen van Anthonis van Schayck voor 78 car. gulden. In 1610 (88) vindt een doodslag plaats ten huize van Dirck Dirckx v Oostrum, brouwer en herbergier te Cothen;

in 1613 (89) idem ten huize van Dierck Dirckx van Oostrum "weert" te Houten: als zij dezelfden zijn lijkt hij een louche gelegenheid te exploiteren!

VIB Bernt Dierckx van Oostrum herbergier en brouwer evenals zijn broer volgens de onder VIAB genoemde akte van 1630; is waarschijnlijk reeds voor 1623 (90) overleden, wanneer sprake is van Eerst Jansz van Oostrum als voogd over de kinderen van Bernt Dirckx van Oostrum. In 1630 (91) zijn zijn enige erfgenamen:

Dirck Berntsz van Oostrum geboren omstreeks 1605, 1627 mondig (92), huwt te Utrecht 22 september 1627 Annichgen Cornelis Gerritsdr en noemt zijn ex-voogd Eerst Jansz van Oostrum zijn cosyn.

Reympgen Berntsdre van Oostrum, vermeld 1630 als voren.

Kwartierstraat van Aelbert Anthonisz van Oostrum.

1. Aelbert Thonisz van Oostrum, schepen van Houten 1699, testeert 1649 (93) en heeft dan vijf kinderen. Gehuwd vóór 1656 (94) met Cunera Jansdr van Suylen. Eigenaar van het huis daar de "Moriaen" uithangt.
2. Anthonis Jansz van Oostrum, overleden vóór 1653, eigenaar van de Moriaen, omstreeks 1630 gehuwd met
3. Jannichgen Stevensdr Pauw welke overleed tussen 1653 en 1656.
4. Jan van Oostrum wschl. Adriaensz, heeft 1579 proces met Cornelia Adriaen Maesdr, zuster van Thomas Adriaen Maesz die bij testament van 1584 (95) een rente vermaakt aan het weeshuis te Utrecht, die betaald wordt door Jan van Oostrum te Houten uit een erfpacht van het D Huys (Dit gegeven is aanvulling op het onder VA genoemde). Huwde met
5. Marrichgen Eerstendr, geboren omstreeks 1551, overleden voor 1622. Zij hertrouwde met Peter Adriaensz bij wie eendochter Maychgen.

6. Steven Willemsz Pauw, wordt genoemd in het testament van zijn tante Aeltgen Steven Ghysbertsdr van Schayck, 1590 (96). Hij huwt te Utrecht 31 augustus met
7. Aelbertge Thonisdr, afkomstig uit Utrecht.
8. Adriaen Jansz van Oestrum, geboren omstreeks 1500, overleden kort na 1575; werkte op Marienweert in land van Culemborch en was gehuwd met
9. Lysbeth N die waarschijnlijk na 1562 gelijftocht wordt in een hoeve erfpacht van het D Huys onder Schonouwen.
10. Eerst Jacobsz, 1559-1565 (97) vermeld als schout van Schonouwen (zegel bekend) en als zodanig opgevolgd door Henrick Egbertsz van Ham. Pacht 1569 (98) 1 M te Goy van O Munster.
12. Willem Eersten, 1563 (99) schepen van Houten, overleden voor 1584 (100) was gehuwd met een zuster van Aeltgen Steven Ghysbertsdr van Schayck
13. N. Stevensdr van Schayck, kennelijk eveneens overleden voor 1590 als haar zootje in genoemd testament voorkomt.
16. Jan van Oistrum Willemsz, overleden omstreeks 1546, krijgt 1505 2 hoeven te Schonouwen in erfpacht van het D Huys - is voor die datum gehuwd met
17. Fye Stevensdr die Wit welke nog leeft in 1520
24. Eerst Willemsz Pau pacht in 1520 (101) 30 Morgen int Goy en te Houten zoals zijn vader ze placht te hebben, van het D Huys, voor hem zegelt zijn oom Thonys Eersten (van deze man zijn twee zegels bekend: het oudere vertoont 3 lelies (2, 1) dus zoals het wapen van de hier beschreven familie van Oostrum (!), het jongere gedeeld, rechts 3 lelies als voren en links een pauw (102). Overleden vóór 1560 (103) wanneer
25. Lysbet wschl Philipsdr van Rossum het land in erfpacht krijgt van DH. als Lysbeth Eerst Willem Pouwenweduwe; zij hebben een zoon Philips Eersten van Rossum genaamd wiens onbekende weduwe vóór 1577 (104) hertrouwt met Gerrit Cornelisz de Reus uit Schalkwijk.

Uit deze onbekende vrouw stammen twee soorten kinderen de Reus en... Pauw! (Genoemd in testament van Philips Gerritsz de Reus van 1629 (105). Bovendien wordt Eerst Willemsz in 1541 (106) mede-erfgenaar genoemd van Fye van Dichteren met vele andere Van Rossums waaronder Jan en Willem Philipszonen van Rossum. Eerst Willemsz was overigens in 1541 ook schepen van Houten en 't Goy. (107).

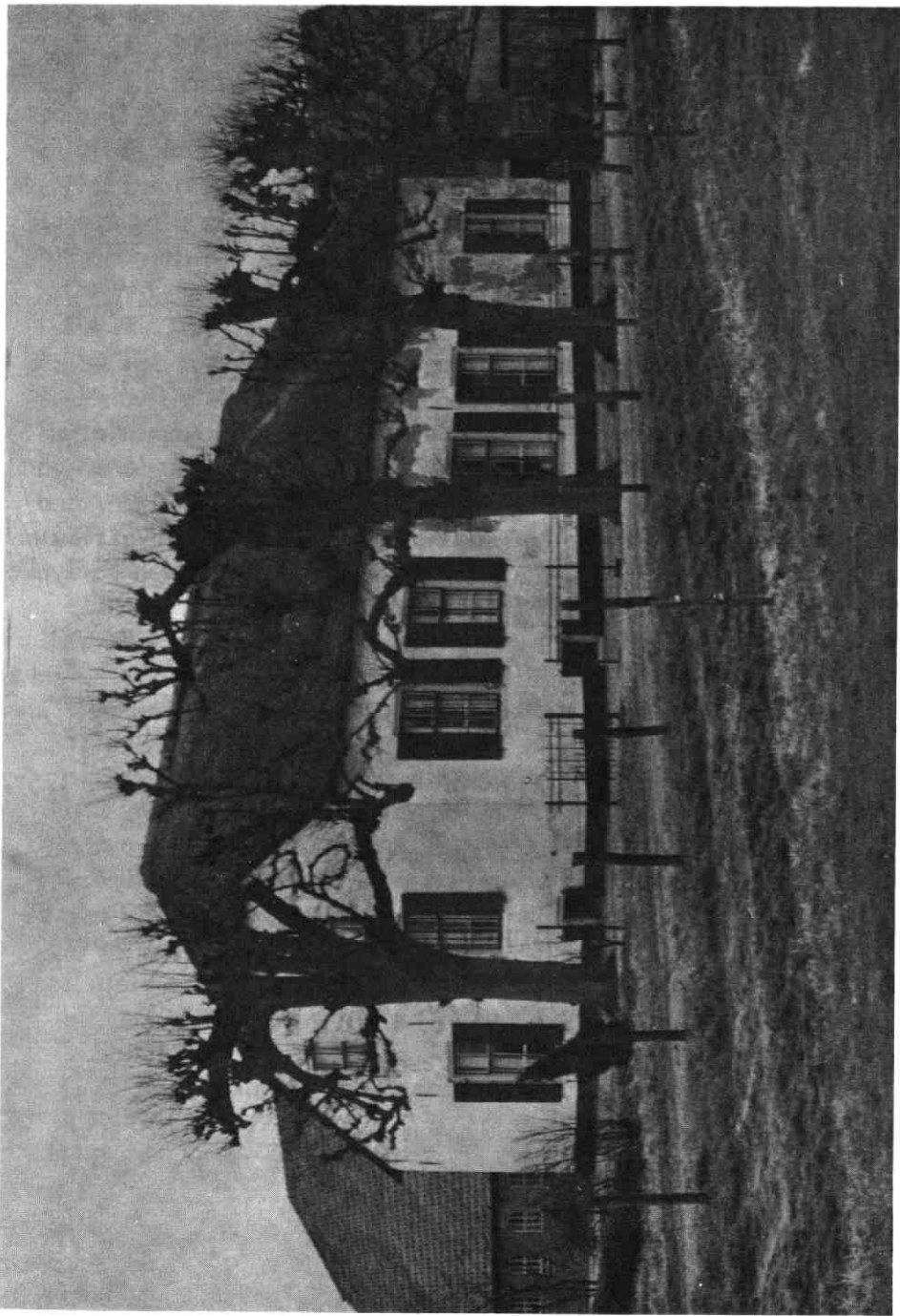
26. Steven Gijsbertss van Schayck, woonde te Werkhoven (betaalt huisgeld in 1517 en 1525 (108) 1536 (109) geland te Werkhoven en Houten resp. o.a. 40 M erfpacht van de DOM en 8 M van SMarie. In 1558 (110) worden genoemd de voor- en nakinderen van Steven Gijsbertss te Werkhoven. In 1563 (111) wordt zijn zoon Ghijsbert Stevens van Schayck doodgeslagen door Heynrick Goes uit Zeyst. Zijn tweede vrouw Adriana van Rossum leeft nog in 1575 (112).
32. Willem van Oistrum Snoyenss, 1470 landgenoot te Houten, kocht 1 hoeve erfpacht van het D Huys van broer Willem van Schayck van Oistrum Snoyenss; overleden tussen 1517 en 1525 en wschl gehuwd.
33. Adriaen, als moeder van Jan Willemsz van Oestrum enkele malen vermeld (zie genealogie) betaalt 1525 huisgeld als Adriaen Oestrums weduwe.
34. Steven die Wit, waarschijnlijk identiek met Steven die Keyser die 1469 (113) wordt beleend met 4 M in Wulven in de Meren na dode van zijn vader. Hij is overleden voor 1518 (114) en had twee zoons Jan van wie de een te Houten woonachtig bleef en de ander burger te Utrecht werd (115). Hij was gehuwd met
35. Reymborch welke in 1506 (116) mede-erfgenaar was in de nagelaten boedel van Heynrickgen Herman Egbertsdr, weduwe van Willem Gerytsz van den Velde, zijnde o.a. een $\frac{1}{2}$ hoeve land te Schalkwijk die dan wordt verkocht.
48. Willem Eersten Pau, gebruikt 30 Morgen van het Duytsche Huys sedert omstreeks 1475 (117) als "swagher van Akryn in 't Goy" en is overleden voor 1520 (118). 1494 (119) landgenoot te Houten, 1480 (120) genoemd met zijn broer Geryt Eersten. Gehuwd met

49. N Akerynsdr, reeds omstreeks 1475.
50. Philips Hillebrantss van Rossum in 1485 (121) landgenoot te Vuylcoop, 1507 te Schalkwijk; betaalt 1525 nog huisgeld aldaar. Misschien is de in (122) 1548 (124) genoemde Dircge, weduwe Philipd van Rossum, zijn vrouw.
Zijn kinderen (Jan, Willem en Lysbeth) worden genoemd onder de erfgenamen van Fye Hillebrantsdr van Rossum die voor 1498 (125) gehuwd was met Wouter Woutersz van Dichteren en woonde in het land van Culemborch. Uit de betreffende aktes blijkt dat hij nog twee broers moet hebben gehad: Jan en Andries Hillebrantss van Rossum allen evenals hij in 1541 (126) al overleden.
52. Ghijsbert van Schaijck Jansz (alias Bruynbaert) heeft 1511 (127) volgens register van Oudschildgeld $3\frac{1}{2}$ Hoeve land te Werkhoven waaronder 40M van de DOM. Deze 40 M worden 1515 (128) gepacht door Geryt Gysbertss van Schayck Bruynbaert en in 1536 (129) zijn ze in bezit van Steven Gijsbertssoen. In 1470 (130) worden als eigenaren van land onder Schonouwen genoemd Geryt de Rode van Schayck en zijn broer. Heeft dit rode wellicht ook iets met de baard te maken? In 1494 (131) al gehuwd met
53. Maritgen Gerritsdr de Keyser en vermeld met de andere erfgenamen van Geryt de Keyser uit het Goy.
64. Snoy van Schadick wschl Williams, geboren omstr. 1400 en overleden in 1457; gebruiker van landen onder Houten sedert 1439
68. Jan die Wit Stevenssoen. In 1434 (132) beleend met 4 M land in Wulven na opdracht van Willem van Oestrum Claesz; overleden vóór 1469 (133). Volgens register van Oudschildgeld van 1449 (134) geland in Houten en onder Schonouwen. Zegelt pachtbrief 1443 (135).
96. Eerst (Pau) van hem nog geen spoor gevonden hoewel zijn nazaten veel land en kinderen hadden. De naam Pauw komt sedert 1327 regelmatig voor in Houten (136).

98. Akeryn Jansz, volgens register van Oudschildgeld 1449 en 1470 geland onder Houten en het Goy (137).
100. Hillebrant van Rossum wschl Jansz 1449 (138) geland te Schonouwen; 1470 (139) ook in Schalkwijk en het Goy; 1451 (140), 1455 (144) en 1481 (142) landgenoot in Vuylcoep.

Deze voorlopige kwartierstaat is met behulp van enig gericht onderzoek (raadpleging kapittelrekeningen) nog wel uit te breiden.

msfkemp-ried
januari 1974

de hofstad "Oostrum" in 't Goy.

Noten

1. RU, RA 252 pak 1
2. Rijksarchief Arnhem VIII A-16, 224 fol 236 verso
3. DH 749 twee charters van 1526 en 1544
4. RU, SvU 143 fol cxxi
5. GU 704
6. DH 751
7. RU, RA 188 deel 5
8. RU, RA 188 deel 5
9. DH 773
10. GU, Thes. 37r en B 166r. Deze Claes Symonss was een weinig geliefd persoon: met de weduwe van Joncker Roeloff van Baern van Schonouwen procedeeert hij over zijn commissie tot het schoutambt van dato 1-10 1575; geen van de schepenen van Schonouwen wenst de "dijck met hem te schouwen". Jfr Anna van der Aa voert aan "dat hij met verscheyde lieden tot Houten questien en querulen" had, "waeromme dat hij bij een ygelycke seer gehaet en weynich geacht worde" (1584, RU, RA 188 deel 11). Volgens de Criminele Sententies van het Hof van Utrecht werd Claes in juli 1583 " met een byle uyt haestighen moet tweemaal gequetst en verwondt" zodat hij er aan sterft. De dader, Egbert Gerritsz Raeymaecker, wordt levenslang verbannen uit de stichtse kontreien (RU, RA 99 deel 4 nr. 175).
11. RU, RA 188 deel 7
12. RU, RA 1287 deel 1 fol 41vso-43vso
13. GU, 704
14. RU, SM 2708
15. RU, SM 2708
16. RU, RA 233 deel 3
17. GU, MOT 202 deel 2 fol 85vso, 86
18. GU, NOT 202 deel 2 fol 147
19. GU, NOT 202 deel 2 fol 169
20. RU, RA 1347 deel 1

21. RU, RA 1347 deel 1
22. RU, RA 99 deel 7 nr. 56
23. juni 29 1622 RU, RA 233 deel 3
24. april 20 1605 RU, RA 233 deel 2
25. juli 5 1653 RU, RA 1287 deel i fol 40 vso
26. Het resultaat is het ontstaan van een dubbele geslachtsnaam, soms zelfs een drievoudig samengestelde! Enkele voorkomende combinaties:

De Wit van Schayck	Van Schayck van Oostrum
De Wit van Oestrum	Van Schayck Vos
De Wit van Velpen	Van Wijck van Velpen
De Wit Bieser van de Velde	
27. In 1402 bv. zegelt een Beernt Snoye (RU OM 1293) en in 1435 zegelt voor Jan Snyensoen een Willam Snoy zijn oom (GU, Bew.Ar. I 948, 1, 2 en 3) beiden met het klassieke wapen Van Schayck: 3 lelies met de stelen naar een ring in het midden gekeerd! (De ring is ook wel eens een hartschildje). Het verschijnsel dat voor- en achternamen door elkaar gebruikt worden kwam in het Krommerijng gebied nogal eens voor: Zuermont, Scade, Snoy, Baers en zelfs: Schayck, Oestrum en Rossum!
28. Uit de vorige noot blijkt al: een familie Snoy voert het Van Schayckwapen, terwijl een familie Van Schayck - met - voor-naam Snoy een eigen versie heeft. De drie lelies (2, 1) komen ook voor op het zegel van: Willam Staell in 1434 zegelend voor een echtpaar in de Weerde (RU OM 1003); De uitgebreide en in Wijk bij Duurstede woonachtige familie De With, beginnend met Steven Jansz die Witt scepen van Wijck in 1462 (RU OM 1796); Anthonis Eerstens te Schalkwijk in 1519 (RU OM 2275) (Later deelt hij zijn schild zoals gemeld); de familie Die Eedell bv. Jacob in 1496 (RU OM 2360); Thonis Egbertss, scepen van Schalkwijk in 1568 (RU SP 589 nr. 3) en nog enkele anderen.
29. GU, Ie afdeling Nr. 16 het deel over 1457-63 fol 11
30. RU, OM 1341

31. RU, SM 2676-3 (afschrift)
32. RU, DOM 1082-3
33. RU, DOM 1082-3
34. = 29
35. RU, SvU 48 fol XLI en volgende
36. DH 746
37. RU, KKK 530 (Cart. Oostbroek) fol LXVII
38. DH 666-1
39. DH 666-1
40. RU, RA 188 deel 2
41. RU, HSS 1229
42. DH 880-19
43. RU, BA 4 fol 156 vso
44. RU, SP 521
45. RU, SvU 54
46. DH 880-26
47. RU, SvU 49 fol xli en volgende
48. bv. in 1480 landgenoot te Houten; DOM 1219 RU
49. RU, fam. Archief Zoudenbalch 228 bis
50. RU, SvU 49 fol xli en volgende
51. DH, 880-19
52. DH, 880-22
53. RU, RA 188 deel 2
54. RU, SvU 52 fol lxxvi en volgende en fol cxlvi en volgende
55. RU, SvU 59 en 54
56. RU, SvU 143 fol xciiii en volgende
57. DH, 880-32
58. Ongedateerd stuk uit RU SM 2676 deel 3; met verklaringen over de Weteringherwech onder Houten die geen Heerwech maar Buerwech is. Onder de getuigen ook Joest Petersz Smit te Houten 70 jaar oud. Deze Joest Petersz is volgens een andere akte in 1590 48 jaar oud (RU, RA 252 pak 2) zodat het eerstgenoemde stuk van omstr. 1612 moet zijn.

59. RU, RA 233 deel 2
60. RU, RA 1287 deel 1 fol 40 vso
61. RU, RA 233 deel 3
62. RU, RA 188 deel 8
63. RU, RA 233 deel 2; 23 februari 1605. Adriaen Daem
Adriaensz van Schayck huwt 4 december 1601 te Utrecht
Teuntgen Henrick Willemsdr.
64. RU, RA 233 deel 3
65. GU, NOT 200 deel 2
66. GU, NOT 202 deel 2 fol 141
67. RU, RA 252 pak 10
68. GU, NOT 202 deel 3 fol 19
69. RU, RA 1287 deel 1
- 69a. RU, RA 252 pak 15
- 69b. DH 666-7
70. DH 666-7
71. DH 666-7
72. RU, RA 230 pak 19 (20 februari)
73. 29 maart 1647 RU, RA 1287-1 fol 51 vso
74. 22 december 1652; RU, RA 230 pak 20
75. In zijn testament van 1694 december 19 (RU, RA 1287-2 fol
45/46 vso) worden als kinderen genoemd Jan, Cornelia X
Anthony de With, Teunie X Willem Pijsel, Lambertje X
Ariaen Cornelisse en Anthony.
76. RU, RA 1287 deel 1 fol 42-43 verso
77. Alg. Rijksarchief (ARA) Den Haag, RA Vianen deel 1.
78. ARA idem: Adriaen Willemsz van Bueren transp. 6 hoet haver
op Beernt Jansz van Oestrum wonende te Houten. 1542 okto-
ber 8.
79. ARA Leenhof Vianen 20
80. ARA Leenhof Vianen 20
81. DH 666 deel 1
82. DH 666 deel 1

83. DH 666 deel i
84. 20 juni 1583 RU, RA 188 deel 11. De eiser in dit proces, Evert Acrijnsz was een achterkleinzoon van Akryn Jansz die in de kwartierstaat wordt vermeld onder nr. 98. Evert had een broer genaamd Mr. Willem Acrijnsz welke in 1607 maart 3 voorkomt als Mr. Willem Acrijnsz van den Goye (RU, RA 233 deel 2), terwijl zijn zoon als Herman Evertsz van den Goeye te Utrecht op 21 juni 1595 huwt met Marichgen Anthonis Pijsendr. weduwe Wouter Hubertsz.
85. ARA Leenhof Vianen 25 fol 56; januari 25 1585: Dirck Berntss van Oostrum transporteert 4M op Leydenbolgery op Heynrick Huybertsz.
86. RU, RA 188 deel 5 (maart 23) // 87. RU, RA 233 deel 2 (januari 14)
88. RU, RA 99 deel 6 (2 februari 1614)
89. RU, RA 99 deel 6 (7 maart 1615)
90. RU, RA 233 deel 3 (juni 9)
91. GU, NOT 202 deel 2 fol 141
92. GU, NOT 200 deel 2
93. = 75
94. RU, RA 1287 deel 1 fol 122/123 (30 december)
95. GU Bewaarde Archieven Ite Afdeling 2297 nr. 3)
96. GU, NOT 188 september 2 1590. In dit testament worden verder genoemd Adriaen Stevensz van Schayck haar broer, Schayckge Stevensdr van Schayck huisvrouw van Daem Eersten (ook een Van Schayck, te Odijk) en Christina Stevensdr van Schayck huisvrouw van Goyert Aertss. Deze laatste is als Weduwe van Goyert Aertss in 1601 47 jaar oud (RU, RA 252 pak 5).
97. Bv. 1561 juli 1; DH 1143. Zijn zegels 1565 (RU, SM 2147) is gelijk aan dat van Cornelis Hubertss 1534 (RU, SM 1492) welke dan zegelt voor zijn zuster Anthoensgen Gerrit van Rossums-weduwe in het Wael.

Het vertoont een dwarsbalk, boven twee harten en beneden een ster.

98. RU, OM 1343

99. DH 1143

100. RU, RA 233 deel 1. 1584 januari 18 Eerst Willemsz wonend in 't Goy wordt mede-erfgenaam genoemd van zijn vader die schuldig was aan Adriaen Adriaensz.

101. DH 666 deel 1 (juni 9)

102. Het eerste zegel beschreven onder noot 28. Het gedeelde wapen komt voor op een zegel uit 1535 februari 18 (GU, Bewaarde Archieven te afdeling 932 nr. 3). Deze Anthonis Eersten, aanvankelijk wonend in Schalkwijk, later burger te Utrecht, overleed aldaar zonder nakomelingen evenwel met nogal wat aardse goederen welke aan kinderen en kleinkinderen van zijn broers en zusters ten goede komen. De akten hierover - bijna alle uit het GU - geven een prachtig beeld van de stand der familie Pauw omstreeks 1540, voor een groot deel wonend in het Goy. Zonder dat overigens éénmaal de naam Pau valt! Begin 17e eeuw duikt de naam weer op en wel bij verschillende takken.

103. DH 666 deel 1

104. RU, SJ 333 deel 1 fol 69 (6 maart 1577)

105. GU, NOT 202 deel 2 fol 61 e.v. Het zijn: Aeltgen Gerritsdr de Reus huisvrouw van Jan Verborch borger te Utrecht zijn volle zuster die zijn leengoederen krijgt en Eerst Philipsz Pauw en Marichgen Philipsdr zijn halve broer en zus.

106. Rijksarchief Arnhem VII A-16-224 fol 38. In deze akte van 23 mei worden genoemd: Gerit Andriess, Steven Andriess, Jan van Rossum Philipsz, Willem van Rossum Philipsz, Jan van Rossum Jansz, Aryaen van Rossum Jansz, Lubbert Jansz, Gerit Gysbertss en Ernst Willems alle erfgenamen van Fye van Dichteren (die naar mij later bleek zelf een Hillebrantsdr van Rossum was).

In 1542 (zelfde register fol 79/80) noemt Geryt van Scayck zich voor 1/9 deel erfg. van Fye, zodat wij dus alle van Rossums op een rij hadden, met de zwagers.

107.DH 1143

108.RU, SvU 59 en 54 respectievelijk als Steven Gysbertss van Scayck en Steven van Schayck.

109.RU, SvU 143 onder Werkhoven en Houten.

110.GU, SecrArch Ie afdeling 709 deel 2.

111.RU, RA 99 deel 3 nr. 143 (december 12 1564) De grafsteen van deze zoon is gevonden in de kerk van Houten.

112.RU, DOM 1 deel 20 Adriana van Rossum weduwe Steven Gysberts van Schayck transporteert 20 M op Atteveld in Werkhoven op haar zoon Adriaen Stevensz van Schayck.

113.RU, BA 275 fol LXVIII vso

114.RU, BA 281 fol XXIIII

115.DH 880-22 onder Houten: Jan die Wyt Stevenss 13½ Morgen: ontfangen van Jan die Wyt achter die Twystraet van wegen Jan die Wyt zijn broeder tot Houten (1524/5).

116.GU, Bewaarde Archieven Ie Afdeling 1311 nr. 4. Deze akte is van veel belang voor het inzicht in de oudste generaties van de fam. Van Overdam die hieruit tevoorschijn komen.

117.DH 880-15

118.DH 666 deel 1

119.GU, Bewaarde Archieven Ie Afdeling 1148

120.RU, DOM 1218

121.RU, DOM 1219 (met Jan Hilbrantss van Rossum)

122.GU Bewaarde Archieven Ie afdeling 1311 nr. 3 als Philips van Rossum.

123.RU SvU 59 (1517) betaalt Philips huisgeld te Schonouwen en SvU 54 (1525) doet hij dat te Schalkwijk.

124.GU, SecrArch Ie Afdeling 709 deel 2; zij transporteert 1 Morgen te Schalkwijk Crijn Willemsz.

125. Volgens Inventaris van het Archief van de heren van Culemborch van Van der Ven transporteert dit echtpaar op 27 februari 1498 $1\frac{1}{2}$ Morgen land te Golberdingen (Regest 2634).
126. Zie noot 106.
127. RU, SvU 52 fol xlviij
128. RU, DOM 1083 deel 2 fol 22 vso (juni 13)
129. RU, SvU 143 fol LXXXII
130. RU, SvU 49 fol LXXXII; de 40 Morgen te Werkhoven is in dat jaar in bezit van Jan van Scadyck (1449 Jan Gysbertss van Scadyck). Een zoon van Steven Ghysbertsz van Schayck noemt in 1557 Cornelis Gerytss zijn "neve". Deze Cornelis komt voor als Cornelis Gerytss Bruynbaert en zijn zoon als Henrick Cornelisz Bruynbaert van Schadewijck (in de leenregisters van Vianen) met land in Houten. In het BA 202 (Judiciaal vd Bisschop) fol 262 vso komt voor Gysbert van Schaick Bruynbaert. En om de zaak nog iets ingewikkelder te maken: 11 januari 1487 kompareert een Ghysbert van Scaeyck van Royen wonend te Werckhoven (RU SM 780), terwijl in 1511 een Gijsbert Jansz Werckhoven hoven van Scadyck oudschildgeld betaalt over 2 Morgen int Goy! Ik heb het idee dat men toentertijd al moeite had de Gijzen uit elkaar te houden! Niettemin lijkt het bovenstaande toch wel tot enige konklusies te leiden.
131. RU, SM 1513. In deze akte heet haar man gewoon Ghijsbert Jansz van Schayck; dat hij de gezochte is meen ik te mogen afleiden uit het feit dat zijn zoon Steven heet (goede De Keyser voornaam) en het feit dat ook sprake is van een Steven Andriess van Rossum, een van de onmondige voorkinderen van Andries Hillebrantss van Rossum verwekt bij Gheertruyt Gherit de Keyserdsr zaliger (Maritgens zuster dus). Steven Andriesz van Rossum zegelt 1537 september 6 (RU SM 1515) een pachtbrief van 8 M te Houten voor Steven Ghysbertss van Scadyck.
132. RU, BA fol VIII vso
133. = 113
134. RU, SvU 48

135. GU Bewaarde Archieven Ite afdeling 1444.

136. De vijftiende-eeuwse familie Pau/Pawe in Houten zegelt met een dwarsbalk van vair, het wapen dat ook door de familie Van de Velde (later de Wit Bieser van de Velde) gevoerd wordt. Het lijkt dus niet uitgesloten dat hier de naam via een vrouw vererfd is; de enige andere mogelijkheid is deze Eerst te identificeren met Eerst Heynricss in 1484 landgenoot in Schalkwijk (GU Bewaarde Archieven Ite afdeling 1311) die een zoon zou kunnen zijn van Henric Pawe Gherytss die in 1447 zegelt in het Goy (RU DOM 1697) en aansluit op een nog ouder fragment. Maar Eerst komt slechts eenmaal voor - totnogtoe - zodat deze konklusie te gewaagd lijkt. Bovendien vertoont het zegel van Eerst's zoon Anthonis - althans het oudste - de drie lelies en in het algemeen geldt de stelregel dat wapens betrouwbaarder zijn dan familienamen.

137. RU, SvU 48 en 49. Gezien de verder in dit gebied niet voorkomende voornaam Akeryn, zijn z'n afstammelingen tot rond 1600 aardig te volgen; zijn eigen afstamming echter een volstrekt raadsel.

138. en 139. RU, SvU 48 en 49

140. RU, OM 1341

141. RU, OM 1342

142. RU, DOM 1219 - het is mogelijk dat het hier nog om een ander gaat; er wordt een Hillebrant van Rossum borger van Utrecht 1479 bur 68/1480 Bo 51 l. Hillebrants nazaten zegelen met hetzelfde wapen als bv. Dirc Overriin (van Rossum) scout in Vuylcoop 1401 juli 11 (RU SP 585 nr. 5) en Hubert (elders Splintersz) van Rossem scout opte Weteringhe 1426 januari 22 (DH 1207). Volgens een aantekening in het Judiciaal van de Bisschop uit 1410 (RU, BA 198 fol 65 vso) machtigt Dirc Overriin van Rossem zijn broers Jan en Hubert van Rossem; terwijl het register van Oudschildgeld over 1449 en 1470 een post heeft "Jans Kynder van Rossum".

Overzicht gebruikte afkortingen.

- RU Rijksarchief Utrecht
SvU Archief van de Staten Utrecht
RA "gewoon" Rechterlijk Archief provincie Utrecht
BA Bosschoppelijk Archief
KKK Archief van de Kleine Kapittelen en Kloosters
HSS Verzameling Handschriften
DOM Archief van het kapittel van de Dom
SJ idem van Sint Jan
SM idem van Sint Marie
SP idem van Sint Pieter
OM idem van oud Munster
- GU Gemeente Archief Utrecht
NOT Archieven van de Notarissen aldaar
Bew. Arch. Archief van de bij de stad Utrecht bewaarde
archieven met een Ie en IIe afdeling
SecrArch Secretarie Archief van de stad Utrecht met een
Ie en IIe afdeling.
- DH Archief van de Ridderlijke Duitse Orde te Utrecht.